

14 maja br. odbyło się pierwsze posiedzenie Zespołu ds. aktywizacji społecznej i zawodowej w ramach „Okrągłego stołu – Jak wspierać osoby niepełnosprawne”. Spotkania poprowadził Pan Jacek Męcina – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej.

Pierwsze spotkanie zostało poświęcone przedstawieniu postulatów środowiska osób niepełnosprawnych dotyczących zmiany systemu gospodarowania środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Funduszu Pracy w zakresie w jakim środki tego funduszu powinny służyć aktywizacji osób niepełnosprawnych.

Uczestnicy spotkania zgłaszali uwagi o charakterze systemowym, jak i bardziej szczegółowe problemy, które dzisiaj w wielu przypadkach powodują, że pomoc osobom niepełnosprawnym jest iluzoryczna.

W kwestii aktywizacji zawodowej zwracano uwagę na problem niskiego wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy. Uczestnicy wskazywali, że nawet jeżeli osoba niepełnosprawna znajdzie pracę to często jest to zajęcie zdecydowanie poniżej kwalifikacji tej osoby. Padły uwagi, że brakuje wsparcia dla osób niepełnosprawnych, które znalazły pracę (takie osoby znajdują się w zasadzie poza systemem wsparcia, w tym często tracą uprawnienia do renty, gdy tymczasem zwiększone potrzeby finansowe tych osób, a związane z niepełnosprawnością nie zmniejszają się). Uczestnicy spotkania wskazali na konieczność systemowego wdrożenia asystentów osób niepełnosprawnych. Wskazano również na brak programów publicznych służb zatrudnienia dedykowanych byłym opiekunom osób niepełnosprawnych, które po kilkudziesięcioletniej przerwie w zatrudnieniu, mają problemy ze znalezieniem pracy (nabycie nowych kwalifikacji, umożliwienie powrotu do wyuczonego zawodu).

Uczestnicy zwracali również uwagę patologię obecnie funkcjonującego systemu dofinansowania wynagrodzenia osób niepełnosprawnych. Wskazano, że wielu pracodawców buduje swój biznesplan głównie w oparciu o środki otrzymywane w PFRON zatem nie zależy im na rehabilitacji zatrudnionych pracowników, która prowadziłaby do zmniejszenia stopnia niepełnosprawności. Przeciwnie wskazano, że zdarzają się przypadki szantażowania pracowników pod rygorem utraty pracy.

Uczestnicy zwrócili również uwagę, że pracownicy powiatowych urzędów pracy nie są przygotowani do obsługi osób niepełnosprawnych.

Jeżeli chodzi o rehabilitację społeczną wskazano na zbyt małą liczbę funkcjonujących warsztatów terapii zajęciowej, domów dziennych, ośrodków wsparcia. W przypadku turnusów rehabilitacyjnych wskazano na potrzebę profilowania uczestników (np. ze względu na potrzeby zdrowotne, wiek, sytuację zawodową). Wskazano również, że podmioty prowadzące turnusy czy najmuje się sprzedają sprzętu dla osób niepełnosprawnych świadomie zawyżają ceny, mając świadomość, że usługi o dostawy są dofinansowywane ze środków PFRON na czym tracą zarówno osoby niepełnosprawne jak i państwo.

Z ciekawych uwag wskazano na potrzebę zindywidualizowania pomocy udzielanej osobom niepełnosprawnym, proponując by w system włączyć pracowników pomocy społecznej, którzy jako pierwsi powinni dokonać oceny potrzeb osoby niepełnosprawnej pod kątem podjęcia dalszych działań na rzecz jej rehabilitacji społecznej i zawodowej.